

Tevkifat matrahının tespiti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[Geç.67-2016/559]-2754
Tarih	04.01.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[Geç.67-2016/559]-2754

04.01.2017

Konu : Tevkifat matrahının tespiti hk

İlgide kayıtlı özelge talep formunda Şirketinizin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak faaliyet gösteren bir kurum olduğu belirtilerek, bir gerçek kişi tarafından fona geri iade ya da üçüncü kişilere satış suretiyle yabancı para cinsinden gerçekleştirilen yatırım fonu katılma belgesi işlemlerinden elde edilen gelirlerde Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında stopaj matrahının nasıl tespit edileceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında,

" Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla

- Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,
- Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,
- Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),
- Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar.

Üç aylık dönem içerisinde aynı türden menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı ile ilgili olarak birden fazla alım satım işlemi yapılması halinde tevkifatın gerçekleştirilmesinde bu işlemler tek bir işlem olarak dikkate alınır. Aynı türden menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı alım satımından doğan zararlar takvim yılı aşılmamak kaydıyla izleyen dönemlerin tevkifat matrahından mahsup edilir. Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Yeni Türk Lirası karşılıkları esas alınarak tevkifat matrahı tespit edilir. Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının yabancı bir para cinsinden ihraç edilmiş olması halinde ise tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Konu ile ilgili olarak 30/12/2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 257 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin, "2.4.1. Alım-satım işlemlerinde tevkifat matrahı" başlıklı bölümünde,

"Alım-satım işlemlerinde tevkifat matrahı alış bedeli ile satış bedeli arasındaki tutar olacaktır. Alış ve satış işlemleri sırasında ödenen komisyonlar ile banka ve sigorta muameleleri vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak olup, bu giderler dışında başkaca bir giderin tevkifat matrahının tespitinde indirim konusu yapılması söz konusu değildir.

Tevkifat matrahının tespitinde aşağıda yapılan açıklamaların da dikkate alınması gerekmektedir.",

"2.4.1.8. Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçları" başlıklı bölümünde;

"Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına ilişkin işlemlerde, tevkifat matrahının tespitinde alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Yeni Türk Lirası karşılıkları esas alınacaktır.",

"2.4.1.9. Yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları" başlıklı bölümünde de;

"Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının yabancı bir para cinsinden ihraç edilmiş olması halinde ise, tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmayacaktır.

Kur olarak işlem anında kullanılan kur, böyle bir kurun bulunmadığı hallerde ise Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınacaktır.

Örnek:

Bay (A), (X) Bankası aracılığı ile 08.02.2006 ihraç tarihli, 3 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli döviz cinsinden Devlet tahvilinden 02.05.2006 tarihinde 100.000 \$ tutarında alım yapmıştır.

Bay (A), söz konusu Devlet tahvilini 15.06.2006 tarihinde (X) Bankası aracılığı ile 101.000 \$'a satmıştır.

Döviz olarak yapılan işlemlerde öncelikli olarak ilgili bankanın alım-satım tarihinde uyguladığı kur esas alınmakta olup, örneğimizde söz konusu kur, alım tarihinde 1.35 YTL, satım tarihinde ise 1.45 YTL olarak kabul edilmiştir.

Tevkifat matrahı tespit edilirken kur farkı dikkate alınmayacak, (X) Bankasınca Bay (A)'nın alım-satım kazancı olan (101.000 \$ - 100.000 \$=) 1.000 \$'ın satış tarihindeki YTL karşılığı olan (1.000 \$ x 1.45 =) 1.450 YTL üzerinden % 15 oranında tevkifat yapılacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; yabancı para cinsinden işlem gören yatırım fonu katılma belgelerinin bir gerçek kişi tarafından fona iadesi ya da üçüncü kişilere satışından elde edilen gelirlerde tevkifat matrahının tespitinde kur farkının dikkate alınmaması gerekmektedir.

Dolayısıyla, Şirketinizce tevkifat matrahının hesabında yabancı para cinsinden işlem gören katılma belgelerinin alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Türk Lirası karşılıklarının dikkate alınmaması, döviz olarak elde edilen kazancın (satış bedeli-alış bedeli) satış tarihindeki Türk Lirası karşılığı olan tutar üzerinden tevkifat yapılması gerekmektedir.

Yatırım fonu katılma belgelerinin dövize, altına veya başka bir değere endeksli olarak işlem görmesi halinde ise bu katılma belgelerinin alım-satımına ilişkin işlemlerde tevkifat matrahının tespitinde alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Türk Lirası karşılıkları başka bir deyişle kur farkı dikkate alınacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 13.09.2026